

Ελευθερος Κόσμος 29.5.80

«Θά βοηθήσω τούς καλλιτέχνες ἂν ἐκλεγῶ ἀκαδημαϊκός»

**Η ΦΡΟΣΦ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ — ΜΕΝΕΓΑΚΗ, Η ΜΟΝΗ
ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΔΡΑ ΤΗΣ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ**

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν θά ἀνοίξῃ τίς πύλες της σέ μιά γυναίκα: Εἶναι ἕνα ἐρώτημα πού ἔχει τεθῆ καί παλαιότερα, ἀλλά δέ δόθηκε ἀμέσῃ ἀπάντησις ποτέ.

Σήμερα καλεῖται ἡ δλομέλεια τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν νά ἀποφασίσῃ ἂν θά περιλάβῃ στούς κόλπους της μιά Ἑλληνίδα γλύπτρια, τήν Φρόσφ Εὐθυμιάδῃ - Μενεγάκη, πού χτύπησε τήν πόρτα της καί ἐπέθεσε στή «ἡμιτελική» τοῦ ἀγώνος, διεκδικώντας ἕνα μίσι θέσι ἀνάμεσα στούς ἀσκήτους. Ἐμεῖς μάλιστα προτάβῃ, δεύτερη κατὰ σειρά, μέ πρῶτό τόν Ι. Παππά καί τρίτο τόν Ν. Περσινιῶ γιά τήν κατάληψι τῆς ἔδρας γλυπτικῆς πού κατεῖχε ὁ Βάσος Φαληρέας. Ἄραγε ἡ κ. Εὐθυμιάδῃ - Μενεγάκη θά σπῆσῃ τό φῶγμα τῆς ἀνδροκρατίας πού κυριαρχεῖ στήν Ἀκαδημία ἀπό τῆς Ἰδρυσεῶς της καί θά καταφέρει νά καταλάβῃ τόν ἐπίσημο τίτλο πού διεκδικησαν ἐλάχιστες Ἑλληνίδες, εἰλά δέν κέρδισε κομμιά, μέ ἐξαιρέσει δέξεται τήν Ἄλκη Θυλόου πού εἶχε ἐκλεγῆ πρόεδρος μέλος της, ἀφού πρῶτα εἶχε διαθέσει ὅλη της τήν περιουσία στό Ἰδρυμα «Οὐρανῆ» πού λειτουργεῖ ὑπὸ τήν αἰγίδα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἡ Φρόσφ Εὐθυμιάδῃ —

Ἡ «Μπαλαρίνα» τῆς Φρόσφς Εὐθυμιάδῃ — Μενεγάκη φιλοτεχνημένη ἀπό σφουρήλατο ὀρειχάλκο.

Μενεγάκη κατασκευασμένη ἀπό τήν εἰδουσιόδη ὑποδογῆ πού ἐκάναν στό γεγονός τῆς ὑποψηφιότητός της οἱ ἄλλοι συνάδελφοί της, μάς εἶπε, πῶς εἴν ἐν βέλῃσῃ ὁ Θεός καί μήτ' ἄν μέλος τῆς Ἀκαδημίας στούς κόλπους της, θά προσπαθῆσῃ νά χρησιμοποιοῦσῃ ὅλες τίς δυνατότητες πού ἔχει τό Ἰδρυμα γιά τήν δόξαια τῶν καλλιτεχνῶν καί τήν προαγωγή τῆς τέχνης.

«Οἱ γλύπτες στόν τόπο μας — τόνισε — εἶναι οἱ φτωχοί συγγενεῖς πού δουλεύουν σκληρά γιά νά ὑποτάξουν τήν πέτρα, τό μάρμαρο, τό σίδηρο, τό χαλκό καί δέν ἀπολαμβάνουν οὔτε τῆς ἐλαχίστης ἠθικής ἢ ὕλικῆς ἐνισχύσεως».

Ἡ κ. Μενεγάκη θεωρεῖται μιά ἀπό τίς λίγες Ἑλληνίδες γλύπτριες πού κατάφεραν νά βρῶν ἀρμονικά τὰ παραδοσιακά καί τὰ σύγχρονα στοιχεῖα τέχνης. Ἐξέκρινε τήν καριέρα της ἀκολουθώντας τὰ χνάρια τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων πηλοπλαστῶν.

«Ἀπό τὰ πρῶτα σχολικά χρόνια μου, λέει ἡ ἴδια, ἀγάπησα τίς Ταναγραῖες καί τήν ἀγγειοπλαστική τῆς Μινωϊκῆς Κρήτης καί ἀποφάσισα, μέ τήν νεανική δύναμι καί αἰσιοδοξία πού εἶχα, νά συμβάλω στήν ἀνάστασι τῆς παράχρησις καί λησμονημένης αὐτῆς τέχνης».

Ἔτσι, ἐπέισε τόν πατέρα της νά τήν στείλῃ γιά σπουδές στήν Βιέννη. Ἀπεφοίτησε ἀπό τήν Κρατική Σχολή Ἐπιμορφωμένων Τεχνῶν μέ ἀρίστη καί γύρισε στήν Ἑλλάδα γιά νά περπατήσῃ καί νά ἐρευνῆσῃ γιά νά ἀποκαλύψῃ τούς τόπους πού δημιουργήσανε τὰ κεραμικά τους οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες: στήν Κρήτη, στήν Τανάγρα, στήν Κόρινθο καί στήν Αἴγινα.

Γιά τὰ «Ἔρα τῶν Ἀνδρών» ἀλλά καί γιά ἄλλα ἔργα της τῆς Ἰδρυσεῶς περιόδου, ὁ Σπύρος Μελάς, ἔγραψε:

«Ἡ Εὐθυμιάδῃ ἔμεινε σέ μιά θαυμαστή ἰσορροπία. Δέν ἐσχημάτισε τὰ «ἔρα» της μέ ὑπερβολικό στυλιζαρισμό. Κάτω ἀπό τήν ἰδεατή μορφή πού τοῦς ἔδωσε, πάλαιτι σφριγιλή, ζωντανή ἢ πραγματικότητα».

Τό ἐπόμενο δῆμα τῆς γλύπτρις ἦταν τὰ γυναίκεια γυμνά, οἱ χορευτικές φιγούρες καί οἱ πρωτομέσ τοῦ Καζαντζάκη, τοῦ Μυριδηλή, τοῦ Πικιώνη, τοῦ Σπύρου Μελά καί ἄλλων προσωπικότητων τῆς ἐποχῆς.

«Ἡ γοητεία τοῦ νά δομῶ ζῆς τὰ ἀνέκφορα φύλλα ἢ τίς βέργες μετάλλου — θά πῆ ἡ γλύπτρια ἀργότερα — τό νά τοῦς δίνας ζωή μέ τό σφυροπλάστημα καί μέ τῆ φλόγα, τό νά μπορέσῃ νά δώσῃ στά ἔργα σου ἐισαφορά, κίνησι καί πέταγμα, δίχως νά ἐξοστῶσαι ἀπό ἐνδιάμεσα ὕλικά, εἶναι αὐτό πού μ' ἔκανε ν' ἀντικαταστήσω τήν τερακώτα».

Ἐπισκέφθηκε μουσεῖα πανεπιστήμια καί ἄλλους χώρους τέχνης γιά νά μελετήσῃ ἀπό κοντά τὰ σύγχρονα ἐπιτεύγματα τῆς γλυπτικῆς.

«Οἱ φάσεις τῆς ἀνοδικῆς της πορείας», λέει ὁ Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος, «εἶναι τρεῖς: ἀναπόσπαστοι, σχηματικοί, ἀσείριστοι. Ἡ ἀσείριστι ὑστερεῖ ἀπό τήν σχηματοποίησι, ἐρχεται ν' ἀποκαλύψῃ τήν ὕψῃ τοῦ κόσμου τῆς Εὐθυμιάδῃ. Ἄν προσέξουμε τήν «Γυναίκα τοῦ Λάτ» θά νιώσουμε, μέ ποῖο

Eleftheros Kosmos
(*Ελευθερος Κόσμος*), 29/5/1980